หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ในการประกอบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
คำสำคัญ	ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์
ชื่อนักศึกษา	ดาบตำรวจ เนติธร รัตนสุชานันท์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี วงษ์วิฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ สุวิทย์ นิ่มน้อย
ระดับการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
พ.ศ.	2549

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิวัฒนาการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์การประกอบธุรกรรมทางอิเลกทรอนิกส์ วิเคราะห์ปัญหากฎหมายลิขสิทธิ์ในการประกอบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งศึกษากฎหมายแม่แบบว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (The United Nations Commission on International Trade Law - UNCITRAL) และกฎหมายลิขสิทธิ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อปรับปรุงกฎหมายกฎหมายลิขสิทธิ์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ต่อไป

จากการศึกษาพบว่ากฎหมายลิขสิทธิ์ของไทย (พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537) ยังมีปัญหาทางปฏิบัติอยู่หลายประการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ประการแรก ปัญหาเรื่องความรับผิดของผู้ให้บริการออนไลน์ต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ ในกรณีที่บุคคลภายนอกผู้ใช้บริการได้ทำละเมิดต่อเจ้าของลิขสิทธิ์ในงานดิจิตอล โดยการเชื่อมต่อเว็บเพจเข้ากับเซิฟเวอร์หรือเว็บไซต์ ที่ผู้ให้บริการออนไลน์ได้จัดเตรียมไว้ให้ ซึ่งกฎหมายลิขสิทธิ์ไทยมิได้มีบทบัญญัติไว้ ทำให้เจ้าของลิขสิทธิ์ไม่ได้รับความคุ้มครองงานวิจัยจึงเสนอให้ปรับปรุงกฎหมายลิขสิทธิ์ให้ครอบคลุมถึงความรับผิดและข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับผิดของผู้ให้บริการออนไลน์ โดยใช้แนวคิดตามกฎหมายการให้ความคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ที่เป็นดิจิตอลของประเทศสหรัฐอเมริกา (Digital Millennium Copyright Act of 1998 - DMCA) และตามร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. .. ซึ่งกำหนดให้ผู้ให้บริการออนไลน์มีความรับผิดในกรณีที่ได้ทราบหรือควรจะทราบตามสถานการณ์ว่าจะมีผู้กระทำความผิดตามกฎหมายขึ้นบนเว็บไซต์

SPU CHONBURI

ประการที่สอง ปัญหาเรื่องการคุ้มครองข้อมูลการบริหารสิทธิ (Right Management Information) และมาตรการทางเทคโนโลยี (Technical Measures) โดยที่มีการละเมิดลิขสิทธิ์ในข้อมูลดิจิตอลได้ง่ายและสะดวกขึ้น จึงทำให้เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ต้องหาทางป้องกันมิให้มีการละเมิดหรือเข้าถึงข้อมูลด้วยการบริหารจัดการตามสิทธิของตนโดยไม่มีอำนาจ แต่ก็ยังมีผู้ทำละเมิดด้วยการทำลาย ลบ หรือแก้ไข ข้อมูลการบริหารจัดการสิทธินั้น ทำให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ นอกจากนั้น กฎหมายลิขสิทธิ์ยังมีปัญหาเรื่องการคุ้มครองมาตรการทางเทคโนโลยี โดยเหตุที่มีการพยายามเข้าถึงข้อมูลงานอันมีลิขสิทธิ์ด้วยการหลีกเลี่ยงมาตรการทางเทคโนโลยีที่ทำไว้เพื่อป้องกันการเข้าถึงจึงทำให้เกิดปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ในงานดิจิตอลได้ แต่เจ้าของงานอันมีลิขสิทธิ์ไม่อาจเรียกร้องให้ผู้ล่วงละเมิดนั้นรับผิดได้เพราะเหตุที่กฎหมายลิขสิทธิ์มิได้มีข้อกำหนดให้ความคุ้มครองข้อมูลการบริหารจัดการสิทธิและมาตรการทางเทคโนโลยีดังกล่าวไว้ จึงทำให้เกิดปัญหาช่องว่างของกฎหมายอันเป็นช่องทางให้มีการทำละเมิดขึ้นได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ปรับปรุงกฎหมายลิขสิทธิ์โดยใช้แนวทางตามที่สนธิสัญญาว่าด้วยกฎหมายลิขสิทธิ์โลก (WIPO Copyright Treaty Act 1996 - WCT) ได้บัญญัติไว้โดยให้การรับรอง “ข้อมูลการบริหารสิทธิ” และ “มาตรการทางเทคโนโลยี” และตามร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ... ที่บัญญัติไว้ทำนองเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อคุ้มครองสิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์และเพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ทางธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ประการที่สาม ปัญหาเรื่องประเภทของงานอันมีลิขสิทธิ์ในรูปดิจิตอล โดยเฉพาะในเรื่องกระบวนการจัดตั้งเว็บไซต์ด้วยการทำไฮเปอร์ลิงค์ (Hyperlink) เพื่อให้มีการเชื่อมต่อข้อมูลหรืองานดิจิตอลบนอินเตอร์เน็ตรวมทั้งการจัดเนื้อหา (Content) การรูปแบบ (Framing) และการอัพโหลดข้อมูลลงบนโฮมเพจ (Upload homepage) ด้วยอีกทั้งงานนาฏกรรมซึ่งสร้างขึ้นโดยเครื่องคอมพิวเตอร์เอง (Computer – Dramatic work) ก็ล้วนแต่เป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายที่ยังมีช่องว่างในส่วนของการให้ความคุ้มครอง นอกจากนั้นยังมีปัญหาในเรื่องการบันทึกหรือ ดาวน์โหลดงานอันมีลิขสิทธิ์ไม่ว่าจะเป็นงานดนตรีกรรม หรืองานนิพนธ์อื่นๆ รวมทั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งสามารถทำได้โดยอย่างรวดเร็ว และทำให้งานอันมีลิขสิทธิ์ที่เผยแพร่ทางอินเตอร์เน็ตนั้น มีความเสี่ยงต่อการถูกบันทึกโดยไม่ได้รับอนุญาต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้ใช้เทคโนโลยีระบบที่อนุญาตให้ผู้ใช้สามารถแลกเปลี่ยนไฟล์ระหว่างกันได้ (Peer to peer file sharing) จึงทำให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเสนอแนะให้ปรับปรุงกฎหมายตามแนวทางของสนธิสัญญาว่าด้วยกฎหมายลิขสิทธิ์โลก และตามร่างพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.... ซึ่งกำหนดให้ขยายความคุ้มครองเพิ่มแก่เจ้าของลิขสิทธิ์ในการเผยแพร่ต่อสาธารณะ (Right of communication to the public) และห้ามมิให้มีการอัพโหลดข้อมูลของตน

SPU CHONBURI

อันอาจนำไปสู่การดาวน์โหลดแล้วเผยแพร่ต่อสาธารณะต่อไปได้ อีกทั้งให้การรับรองสิทธิในการทำซ้ำ (Right of Reproduction) ให้ครอบคลุมถึงการทำซ้ำด้วยวิธีการใด (Any Manner or Form) หรือทำซ้ำชั่วคราว (Temporary Copy) ซึ่งรวมถึงการทำซ้ำในระบบเครือข่าย (LAN) ด้วย

ประการสุดท้าย ปัญหากฎหมายในส่วนที่เป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ กล่าวได้ว่าโปรแกรมคอมพิวเตอร์เป็นส่วนประกอบอันสำคัญในระบบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ไม่ว่าจะเป็นการส่ง การรับข้อมูล รวมถึงการจัดระบบข้อมูล และการใช้บริการต่างๆ แต่กฎหมายลิขสิทธิ์ไม่ครอบคุมถึงขั้นตอน กรรมวิธี หรือระบบ วิธีใช้ และไม่คลุมถึงแนวความคิด หลักการ หรือการค้นพบ ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ควรอยู่ในความคุ้มครองของกฎหมายสิทธิบัตรการประดิษฐ์อย่างเดียว และให้ขาดจากความคุ้มครองของกฎหมายลิขสิทธิ์ ทั้งนี้เพื่อให้มีความคุ้มครองแนวความคิดและขั้นตอนต่างๆ ดังกล่าวแล้ว

ทั้งนี้ งานวิจัยเสนอแนะให้การร่างกฎหมายลิขสิทธิ์เพื่อปรับปรุงให้ทันสมัยเพียงพอต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์นั้น ควรต้องคำนึงถึงหลักการร่วมกันที่สำคัญอยู่สามประการคือ ต้องทำให้กฎหมายลิขสิทธิ์ไม่ก่อให้เกิดช่องว่างของการได้รับผลกระทบระหว่างประเทศอุตสาหกรรมและประเทศกำลังพัฒนา ต้องทำให้มีการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความรู้เป็นตัวแปรสำคัญในการพัฒนาสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศและเครือข่ายอินเตอร์เน็ต และต้องพิจารณาให้รอบคอบถึงการให้ความคุ้มครองสิทธิของผู้สร้างสรรค์งานโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้ที่จะเข้าถึงข้อมูลและประโยชน์สาธารณะของสังคม

SPU CHONBURI

Thesis Title	The Problems of Copyright Law Related to Electronic Transactions
Key word	Electronic Transaction
Student	Pol.Sen.Sgt.Maj. Netitorn Rattanasuchanan
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Sumalee Wongwitit
Thesis Co-adviser	Assoc. Prof. Suwit Nimnoi
Level of Study	Master of Laws
	(Business Law)
Faculty	Graduate School, Sripatum University Chonburi Campus
Year	2006

SPU CHONBURI

ABSTRACT

The objectives of this study are to examine the development, concepts and theories relating to the copyright protection of electronic transaction in Thailand. Its is also a study about the problems of copyright law with regard to electronic transactions, including the United Nations Commission on International Trade Law – UNCITRAL – and the relevant laws of the United States. The aim of the study is to learn about the problems and solutions related to copyright laws regarding electronic transactions in order to obtain information necessary to improve the laws in this area.

The study found that the copyright law in Thailand (the Copyright Act, B.E.1994) still has many problems in practice, especially with regard to electronic transactions.

1) The first problem relates to the liability of an Internet service provider (ISP) to a server holders where a third person or user infringes a digital work by linking his webpage to a server or website of the ISP. There is no provision in the current copyright law addressing the foregoing problem. Therefore, the copyright holder has no protection for such infringements. It is recommended that the copyright law be amendment be modeled after the laws of the USA and the Copyright bill B.E. that provides liability for ISPs only when they know or should have know of a possible infringement.

2) The second problem regards Right management Information and Technical Measures. Since it is easy to violate copyrights involving digital information, the copyright holder must take

action to prevent unauthorized access to the information by using Right Management Information. However, there may still be problems for a copyright holder if a third person deletes or alters the digital information. In addition, the copyright law is still deficient with regard to Technical Measures where there is an attempt to access copyrighted data. Therefore, there is a problem with the current copyright law regarding digital work since the copyright holder has no protection against infringements due to issues regarding Right Management Information and Technical measure. Therefore, there is a gap in this area of the copyright law. It is recommended that the copyright law can give adequate protection to copyright holders by modeling the amendment after the provisions of the WIPO Copyright Act 1996 (WCT) and the draft Copyright Bill B.E....relating to Right Management Information and Technical Measures.

3) Third, there are problems relating to the types of copyrighted work in digital forms, especially with regard to setting up websites by using hyperlinks, embedding links and caching. There problems also involve creating content, framing, uploading homepages and computer generated dramatic work. These problems also constitute a gap in the copyright law. In addition, there is also a problem regarding the unauthorized copying and downloading of copyrighted dramatic and literary works, including computer programs. The Internet makes the foregoing copyright violations easy to accomplish, thereby increasing the risks to copyright holders when digital works are communicated to the public. There risks are even greater in view of peer to peer file sharing. Therefore, this thesis recommends improving the new law by following the WCT and the draft Copyright Bill B.E... which extend copyright protection for communications to the public and reproduction rights in any manner, form or Temporary Copy, including copies on LAN systems.

4) The final issue concerns legal problems relating to computer programs, which is a very important element of electronic transactions. There problems include sending and receiving data, and managing data systems and other services. Since there is no relevant law in this area regarding the steps, processes, systems, concepts, principles, and discovery there is a Gap in the current copyright legislation. Therefore, it is recommended that computer programs be protected only under patent law-not copyright law-in order to protect all steps, processes, systems, concepts, principles, and discovery.

SPU CHONBURI

This thesis also recommends that the Draft Copyright Bill B.E.... be amended to include current technological advancements with regard to computers and to support electronic transactions. Also, the new provisions should comply with the following core principles : (1) the law must have the same impact on industrialized and developing countries; (2) the access to information and knowledge is the key factor for developing an information technology society and Internet network; and (3) the law should protect the rights of copyright holders while considering the rights of the society as well as the rights of people who access information.

SPU CHONBURI